

Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України
Державний вищий навчальний заклад
«Херсонський державний аграрний університет»
Відділ міжнародних зв'язків та інформаційного забезпечення

**Міжнародні програми фінансування
освітньої і наукової діяльності
вищих навчальних закладів України**

Херсон – 2012

Освітнянські і стипендіальні програми

TEMPUS IV

TEMPUS (*Trans-European mobility scheme for university studies – Трансєвропейська схема мобільності для університетських студій*) – це програма ЄС, спрямована на модернізацію вищої освіти у країнах-партнерах західнобалканського регіону, Східної Європи, Центральної Азії, Північної Африки та Близького Сходу.

Для різних регіонів існують різні **інструменти фінансування** програми TEMPUS. В **Україні** проекти TEMPUS фінансуються з бюджету Європейського інструменту сусідства та партнерства (ENPI) – основного фінансового інструменту Європейської політики сусідства (ENP), до сфери дії якої нині входить Україна.

Діяльність, на яку можна отримати фінансування від програми TEMPUS має дві основні форми:

1) Спільні європейські проекти (Joint European Projects)

У межах цього напрямку фінансування можуть отримати багатосторонні партнерські проекти між вищими навчальними інституціями ЄС та країн-партнерів.

Такі проекти можуть бути спрямовані на:

- а) розвиток, модернізацію та поширення нових навчальних програм, методів чи матеріалів;
- б) розвиток культури забезпечення якості освіти;
- в) модернізацію управління інституціями вищої освіти;
- г) посилення ролі інституцій вищої освіти в суспільстві;
- д) зміцнення так званого „трикутника знань” (knowledge triangle): зв’язку між освітою, дослідницькою діяльністю та інноваціями;
- е) зміцнення зв’язків освіти із ринком праці.

2) Структурні заходи

Структурні заходи спрямовані на розвиток та реформування інституцій та систем вищої освіти в країнах-партнерах, зокрема посилення їхньої якості та сприяння їхньому зближенню до освітніх тенденцій у ЄС.

Web-сайт: <http://ec.europa.eu/tempus>

Erasmus Mundus

Erasmus Mundus - це програма співпраці та програма розвитку мобільності у сфері вищої освіти. Брати участь у ній можуть студенти, аспіранти та викладачі.

Мета програми - підвищити якість європейської вищої освіти та сприяти взаєморозумінню різних культур шляхом кооперації з третіми країнами.

Програма розрахована на п'ять років: 2009-2013рр. Основна мета програми полягає в підвищенні якості та привабливості європейської вищої освіти, зміцненні європейської співпраці та міжнародних зв'язків у сфері вищої освіти.

Програма *Еразмус Мундус* спрямована на посилення європейської кооперації та розширення міжнародних зв'язків у галузі вищої освіти. Програма підтримує організацію і реалізацію високоякісних європейських магістерських курсів, які дозволять студентам і викладачам усього світу вчитися і викладати в європейських вузах. Крім того, програма підтримує мобільність європейських студентів і викладачів для участі в магістерських програмах, що реалізуються в вузах третіх країн.

Бюджет програми дорівнює 230 млн. євро, 90% яких спрямовується на стипендії. У рамках програми *Еразмус Мундус* в кожній країні будуть створені національні структури, які повинні бути національними контактними та інформаційними точками.

У програмі можуть брати участь:

1. Випускники вузів;
2. Викладачі та науковці;
3. Особи, які працюють в сфері вищої освіти;
4. Громадські чи приватні організації сфери вищої освіти.

Сайт: http://eacea.ec.europa.eu/erasmus_mundus/

Програма імені Жана Моне

Програма імені Жана Моне - це одна з освітніх програм Європейської Комісії, мета якої полягає у підвищенні рівня знань та обізнаності суспільства в ЄС і поза його межами про питання європейської інтеграції, через стимулювання викладання, дослідницької діяльності і дискусій з питань Європейського Союзу, зокрема відносин ЄС з іншими країнами і міжособистісного та міжкультурного діалогу. Починаючи з 2007 року програму Жана Моне інтегровано в більш загальну Програму навчання протягом усього життя (Lifelong Learning Programme) нарівні з такими освітніми програмами як, наприклад, Еразмус Мундус.

Хто може брати участь у програмі?

Програма Жана Моне розроблена для вищих навчальних закладів (університетів). Для того щоб брати участь в програмі, вищий навчальний заклад повинен мати офіційне визнання та акредитацію у своїй країні. Крім того, в програмі можуть брати участь також асоціації викладачів та дослідників з питань європейської інтеграції (залежно від типу гранту). Заявник обов'язково повинен бути юридичною особою.

Програма має три основних напрямки:

- поширення знань про євроінтеграційні процеси, підвищення рівня обізнаності суспільства через заохочення університетів, кафедр, викладачів до викладання дисциплін з європейської інтеграції та проведення досліджень;
- активізація науково-теоретичних дискусій та громадських обговорень актуальних тем і проблем, осмислення сучасних феноменів європейської інтеграції, інтерпретація її минулого та пошук майбутнього шляхом організації науково-практичних конференцій, публічних дискусій і дебатів;
- підтримка навчальних та науково-дослідних закладів, асоціацій, мереж, які спеціалізуються на європейських студіях.

Як взяти участь в програмі Жана Моне?

Конкурси з відбору проектів для участі в програмі Жана Моне оголошуються щорічно, зазвичай в січні-лютому. Конкурси проводяться і координуються Виконавчим агентством з питань освіти, аудіовізуальних засобів та культури (ЕАСЕА) від імені Європейської Комісії. Заявки на участь в конкурсах подаються вищими навчальними закладами безпосередньо в Виконавче агентство шляхом заповнення стандартної апікаційної форми. Форму заявки можна завантажити безпосередньо на веб-сайті Агентства, де публікуються офіційні повідомлення про оголошений конкурс. Конкурс на участь у програмі імені Жана Моне оголошується щорічно з середини листопада і триває до середини лютого.

Детальніше: http://eacea.ec.europa.eu/llp/jeanmonnet/index_en.htm

Деталі про програму імені Жана Моне можна знайти на сайті Національного Темпус-офісу в Україні (НТО в Україні): www.tempus.org.ua

Visby

Visby - стипендіальна програма для бажаючих навчатися в Швеції, що надається шведською урядовою організацією Swedish Institute. Програма дає можливість молодим вченим з Росії, *Україні*, Білорусії, Грузії та Молдови проводити, вести дослідницьку роботу в провідних університетах Швеції.

Для здобувачів ступеня **PhD** існує дві моделі навчання - або один тривалий візит до Швеції (від 6 до 12 місяців), або короткі (у сумі не більше 12 місяців за три роки, не більше двох візитів на рік) візити для проведення досліджень.

Для осіб, що володіють ступенем **PhD**, які бажають продовжити дослідження передбачено один тривалий візит (від 6 до 12 місяців) для наукової роботи в Швеції. Ступінь PhD має бути отримана не раніше 2007 року.

Для осіб, що володіють ступенем **PhD**, які не потрапили у вищезазначену категорію передбачена можливість запрошення до Швеції для проведення досліджень на термін до 6 місяців.

Стипендія покриває вартість авіаквитків (до 600 \$), вартість навчання та проживання у Швеції (до 1800 \$ в місяць для здобувачів ступеня PhD і до 2200 \$ в місяць для осіб, які володіють ступенем PhD) на весь термін перебування в Швеції. Стипендія також включає страховку від хвороб і нещасних випадків.

Періоди дії стипендіальних програм:

- з 1 вересня 2012 по 28 лютого, 2013 (6 місяців);
- з 1 січня 2013 по 30 червня, 2013 (6 місяців);
- з 1 вересня 2012 по 31 серпня, 2013 (12 місяців);
- з 1 січня 2013 по 31 грудня, 2013 (12 місяців).

У програмі не можуть брати участь:

- особи, які прожили в Швеції більше двох років;
- особи, які мають дозвіл на роботу або вид на проживання у Швеції

Web-caïm: <http://www.studyinsweden.se/Scholarships/>

Стипендії Едмунда Маскі

Програма стипендій Едмунда Маскі (Muskie) для людей з вищою освітою - це програма Відділу освітніх та культурних програм Держдепартаменту США, яка адмініструється Радою з Міжнародних досліджень та обмінів. Програма надає можливість людям з вищою освітою з Вірменії, Азербайджану, Білорусі, Грузії, Казахстану, Киргизстану, Молдови, Російської Федерації, Таджикистану, Туркменістану, України та Узбекистану отримати магістерський ступінь в університетах США. Всі учасники відбираються на основі відкритого конкурсу. Перевага віддається кандидатам, зацікавленим взяти участь у подальшому розвитку своєї країни і бажаючим сприяти її модернізації.

Переваги участі в програмі.

Всі учасники програми пройдуть повний академічний курс в строк до двох років, розроблять і реалізують проект, спрямований на підтримку місцевого співтовариства, протягом першого академічного року і пройдуть професійне стажування після закінчення академічного курсу.

Програма забезпечує повне фінансування та пропонує:

- підтримку в отриманні Американської візи J-1;
- оплату проїзду від рідного міста до приймаючого університету в США і назад;
- відшкодування витрат на медичні послуги через хворобу або у разі нещасного випадку;
- оплату навчання в США;
- щомісячну стипендію;
- кошти на купівлю навчальної літератури;
- широкі можливості в області професійного зростання для випускників програми.

Для участі в програмі необхідно:

- бути громадянином однієї з держав: Вірменія, Азербайджан, Білорусь, Грузія, Казахстан, Киргизстан, Молдова, Російська Федерація, Таджикистан, Туркменістан, Україна чи Узбекистан, і проживати в країні свого громадянства;
- мати диплом про закінчену вищу освіту на момент подачі заявки;
- не мати перешкод для отримання візи J-1;
- володіти хорошими усними та письмовими знаннями англійської мови на момент подачі заявки;
- подати заявку з повним комплектом необхідних документів до закінчення терміну подачі заявок.

Web-сайт: www.irex.ru/programs/muskie/

Стипендії імені Фулбрайта

Проведення досліджень в університетах США на період від чотирьох до дев'яти місяців. У конкурсі можуть брати участь кандидати та доктори наук; діячі культури, фахівці з бібліотекарства, журналісти та юристи; дослідники без наукового ступеня з досвідом роботи не менше п'яти років та аспіранти або здобувачі напередодні захисту, які отримують науковий ступінь до початку гранту. При відборі кандидатів до уваги братимуть їхні професійні досягнення, реальність запропонованого проекту та його довгострокову цінність.

Галузі спеціалізації: гуманітарні, суспільні, точні, технічні та природничі.

Вимоги до кандидатів:

- українське громадянство та проживання в Україні на час проведення конкурсу;
- вільне володіння англійською мовою;
- відповідність вимогам для отримання візи J-1: повернення в Україну на 2 роки після закінчення терміну гранту.

Як взяти участь у конкурсі:

Кандидати повинні подати до офісу Програми імені Фулбрайта повний комплект документів: заповнену аплікаційну форму (Online Application Form), з прикріпленим описом проекту наукових досліджень та бібліографією до нього, curriculum vitae і трьома рекомендаційними листами.

Опис проекту наукових досліджень та curriculum vitae подають англійською та українською мовами.

Найважливіші критерії при відборі кандидатів на участь у програмі:

- попередні наукові досягнення;
- переконливий та добре розроблений науковий план стажування з чітким обґрунтуванням необхідності та важливості його реалізації для Українських інституцій;
- потенціал до співпраці з американськими та українськими колегами над проектами, які матимуть суттєвий вплив на освіту в Україні;
- готовність до ініціювання та запровадження нових курсів з гуманітарних та суспільних дисциплін, розповсюдження передових методів навчання та викладання.

Кандидати також мають можливість вибрати Інститут Кеннана у Вашингтоні, як місце проведення досліджень.

Останній термін подання анкет: 15 жовтня щороку

Web-сайт: <http://www.fulbright.org.ua/>

Наукові програми

Сьома Рамкова програма (FP7)

З 2003 р. Європейська Комісія займається підготовкою Програми FP7, сумарний очікуваний бюджет якої складає 72,7 млрд. євро. Близько 2,46 млрд. євро з цієї суми передбачається направити на фінансування Тематичного напрямку «Біотехнології, сільське господарство і їжа».

Загальна структура програми базується на 4-х концептуальних складових, що забезпечують кінцеві стратегічні цілі FP7 Програми:

Співробітництво - розвиток міжнародного науково-технічного співробітництва;

Ідеї - нові ідеї, придатні для практичної реалізації;

Люди - науково-технічні кадри, представники промисловості тощо, їх участь у реалізації програми, громадяни та суспільство Європейських країн, як споживачі досягнень сучасної науки і техніки;

Можливості - додаткові можливості для об'єднання зусиль вчених, виробників і фінансових кіл для здійснення FP7 Програми та для створення Єдиного Наукового Простору (ЄНП) в країнах Європи.

Web-сайт: <http://www.cordis.lu/fp7/faq.htm>

Асоціація Франція-Україна. Інновації & трансферт

Метою Асоціації Франція-Україна для сприяння Досліджень, Розвитку та Передачі технологій, створеної в 2004р., є просування і впровадження трансферту технологій та / або інновацій між Францією та Україною.

Асоціація AFU - I & T пропонує технічну підтримку в:

1. Організації тематичних зустрічей та ознайомчих персональних поїздок між двома країнами, особливо у відповідності до французьких конкурентних кластерів;
2. Встановлення контактів між дослідниками, вченими та представниками виробництва Україна, і потенційними французькими партнерами, з метою:
  - запуску спільних проектів в галузі наукових досліджень та розвитку (R & D);
  - пошуку ринків збуту для інноваційних продуктів або процесів;
  - пошуку постачальників технологій;
3. Ознайомлення з технологією економічної оцінки результатів досліджень;
4. Ведення та координація складних досьє по оцінці, де задіяна значна кількість партнерів-інституцій;
5. Визначення для Установ, з метою впровадження, політики економічної оцінки результатів досліджень; підвищення інформованості та підготовка викладачів і дослідників у цій галузі;
6. Створення Start-ups.

Асоціація сприяє проектам з обміну та співробітництва, за участю конкурентних Кластерів Франції та Україні.

Web-сайт: <http://competitivite.gouv.fr/>

Міжнародна програма Королівського товариства

Як частина політики Товариства щодо стимулювання наукових зв'язків з країнами колишнього Радянського Союзу, оголошує конкурс на отримання гранту для здійснення спільних проектів між двома окремими особами або двома дослідницькими групами з боку Великобританії і з боку однієї з країн колишнього Радянського Союзу строком на 2 роки. Фінансування передбачає покриття вартості міжнародного переїзду та проживання для обох проектних колективів на суму 5,000 фунтів стерлінгів на рік, яка може включати до 1,000 на витратні матеріали. Розмір фінансування, що надається дуже малий і може розглядатися як початкова інвестиція для більш масштабного довгострокового співробітництва та подальшого розвитку, тому заявки повинні базуватися на існуючому співробітництві. Поїздки для встановлення початкових контактів можуть бути краще профінансовані в рамках програми короткотермінових грантів.

Критерії участі:

- Гранти призначені для вчених Великобританії, що мають постдокторський статус і перевірену здатність проводити дослідження.
- Гранти присуджуються для проведення досліджень у галузі природничих і прикладних наук, включаючи математику, інжиніринг, медицину та науково-дослідні аспекти психології, археології, географії, сільського господарства.
- В якості грантоутримувача виступають громадяни Великобританії, які живуть у Великобританії.
- Всі поїздки, що фінансуються грантом, повинні здійснюватися всіма учасниками проекту (з будь-якого боку), що мають, щонайменше, постдокторський статус або еквівалент. Учасники не мають право одночасно бути власниками іншого гранту Королівського товариства між Великобританією і країнами колишнього Радянського Союзу.
- Співробітники з боку Великобританії повинні бути резидентами Великобританії. У заявці має бути прямо вказано, які вигоди принесе це проекту в цілому і аспірантам, які приймають участь в проекті.
- Поїздки повинні бути організовані в кожному напрямку (до Великобританії і назад) протягом 2 років реалізації проекту.

Web-сайт: <http://royalsociety.org/funding/>

Програма «Обмін між університетами»

Швейцарська Академія Наук (SAS) Швейцарські дослідницькі партнерські проекти Програма «Обмін між університетами», заснована Швейцарським агентством розвитку і кооперації (SDC).

Цілі програми:

Взаємна підтримка і співпраця між університетами Швейцарськими або навчальними інститутами та дослідницькими інститутами з країн, що розвиваються і країн з перехідною економікою. Ця взаємодія розширює науковий, освітній та навчальний потенціал його учасників, а також загальний дослідний потенціал країни партнера.

Формальні умови:

- Заявка про фінансову підтримку повинна виходити від Швейцарського дослідницького або навчального інституту;
- Перевагами мають невеликі за тривалістю проекти. Тривалість закордонних поїздок до Швейцарії або в країну, що розвивається повинна перевищувати 10 днів;
- Проект, який претендує на фінансову підтримку повинен мати відношення до процесу навчання або наукової діяльності та відповідати розвитку конкретного сектора економіки країни партнера. Переваги віддаються проектам, пов'язаним з країнами пріоритетного напрямку SDC.

Покриваються витрати:

- Грант SDC покриває не більше 2/3 витрат на поїздки і щоденних витрат на час перебування в чужій країні. Решта суми покривається за рахунок фінансування з інших джерел. Заробітна плата виплачуватися не буде.
- Максимальна величина гранту 30000 шв. франків.

Форма заявки:

- Опис діяльності по проекту (наприклад, професійна підготовка, навчання, наукова робота, курси, участь в майстернях, конференціях та ін.):
- Структура і зміст: важливість і цілі запланованої діяльності (програма тренінгів, навчання, наукової роботи, курсів, майстерень та ін.);
- Завершена підготовка, партнерські інститути, включаючи контактних осіб, отриманий досвід, розподіл завдань, і т.д. (Рекомендації);
- Резюме людини, яка звертається за підтримкою, що містить перелік його публікацій.
- Детальний бюджет і бізнес-план, що описують інші різні внески (в натуральній або грошовій формі).

E-mail: kfpe@sanw.unibe.ch

Фонд цивільних досліджень і розвитку США

Фонд цивільних досліджень і розвитку США (CRDF - U.S. Civilian Research & Development Foundation) - некомерційна організація, заснована в 1995 році згідно з рішенням Конгресу США, з метою сприяння міжнародному науково-технічному співробітництву, зокрема, шляхом підтримки спільних науково-дослідних проектів учених США та їхніх колег із країн колишнього СРСР. Україна є одним із провідних партнерів CRDF.

Основні напрямки діяльності CRDF в Україні:

- дослідницькі гранти науковцям, що працюють у фундаментальній та прикладній науці;
- гранти на обладнання;
- гранти на підтримку комерціалізації технологій, наукові конференції та навчальні семінари;
- сприяння інтеграції наукових досліджень і вищої освіти.

З початку своєї діяльності (вересень, 1995) Фонд цивільних досліджень та розвитку програми США (CRDF) підтримав українських вчених за десятьма програмами, надав 699 грантів для виконання науково-дослідних проектів на загальну суму \$21,55 млн, в тому числі від CRDF \$12,23 млн., від американських компаній-партнерів \$7,15 млн, та від Уряду України - \$2,15 млн. Загалом було підтримано близько 3000 вчених з 105 наукових установ України.

Web-сайт: <http://www.crdf.org/> та <http://www.crdf.org.ua/>

Державний фонд фундаментальних досліджень (ДФФД)

ДФФД є державною науковою установою, що належить до сфери управління МОН.

Основними завданнями Фонду є:

- підтримка на конкурсній основі фундаментальних наукових досліджень у галузі природничих, технічних і гуманітарних наук, що проводяться науковими установами, вищими навчальними закладами, вченими;
- провадження діяльності, спрямованої на методичне, організаційне і фінансове забезпечення фундаментальних наукових досліджень;
- організація і виконання наукознавчих і наукометричних досліджень з питань перспективного розвитку науки в Україні та світі;
- сприяння науковим контактам і розповсюдження інформації в галузі фундаментальних наукових досліджень, у тому числі за кордоном;
- налагодження та підтримка міжнародного наукового співробітництва в галузі фундаментальних наукових досліджень.

Фонд відповідно до покладених на нього завдань:

- забезпечує проведення наукової експертизи та конкурсного відбору проектів фундаментальних наукових досліджень для їх підтримки;
- забезпечує адресне фінансування відібраних на конкурсній основі проектів фундаментальних наукових досліджень і здійснення контролю за використанням наданих коштів за цільовим призначенням;
- забезпечує практичне використання, отриманих результатів фундаментальних наукових досліджень;
- взаємодіє з міжнародними і зарубіжними фондами, іншими організаціями, що здійснюють підтримку фундаментальних наукових досліджень в Україні;
- здійснює підготовку видання і розповсюдження друкованих, аудіовізуальних, інформаційних та інших наукових матеріалів, що стосуються фундаментальних наукових досліджень, у тому числі монографій, за результатами виконання наукових і науково-технічних проектів;
- підтримує наукові проекти молодих учених;
- проводить наукові конференції, у тому числі міжнародні;
- виконує інші функції відповідно до покладених на нього завдань.

Фонд розміщується у м. Києві на бульварі Тараса Шевченка, 16 .

Web-сайт: <http://www.dffd.gov.ua/>